

Bruxelles, 8.10.2024
COM(2024) 445 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raportul anual pe 2023 privind Instrumentul de sprijin tehnic

Cuvânt înainte

Mă bucur să prezint acest raport care acoperă ciclul 2023 al Instrumentului de sprijin tehnic (IST). Aflat la cea de a treia ediție, IST confirmă că este un instrument de politică de succes, care aduce beneficii concrete statelor membre. Și de această dată, numărul cererilor de sprijin din partea autorităților naționale a fost considerabil mai mare decât numărul cererilor pe care DG REFORM a reușit să le soluționeze.

Dovezile pe care le prezentăm în acest raport arată că IST ajută statele membre să își amelioreze capacitatea administrativă de a concepe, de a dezvolta și de a pune în aplicare reforme și contribuie la realizarea unei creșteri durabile și la facilitarea tranziției verzi și a celei digitale. Neavând o prealocare a fondurilor în funcție de factori geografici sau tematici, IST rămâne un instrument flexibil și bazat pe cerere, care permite adaptarea la nevoile emergente și la mediile în schimbare rapidă.

Este remarcabil faptul că interesul statelor membre de a participa la proiecte multinaționale a continuat să crească, IST 2023 cuprinzând 34 de astfel de proiecte. De asemenea, statele membre și-au demonstrat interesul pentru consolidarea cooperării la nivel regional prin intermediul a 10 proiecte multiregionale. În mod similar, statele membre au participat pe scară largă la cele 12 proiecte emblematice de sprijin tehnic care au fost selectate pe baza nevoilor statelor membre și corelate cu principalele priorități ale UE.

În 2023, majoritatea reformelor sprijinite de IST au fost legate de punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență. În plus, în contextul priorității politice a Comisiei de a accelera procesul de integrare și aderare, IST s-a deschis dincolo de granițele UE și a lansat un proiect-pilot cu țările implicate în procesul de aderare în calitate de observatori ai unor proiecte de sprijin tehnic selectate.

Un alt jalon important din 2023 a fost adoptarea [Comunicării privind consolidarea spațiului administrativ european \(ComPAct\)](#), care a propus acțiuni concrete pentru a ajuta administrațiile publice să răspundă nevoilor cetățenilor și întreprinderilor din întreaga Europă. În legătură cu ComPAct, în 2023 a fost lansat și Schimbul de cooperare în domeniul administrației publice (PACE), ca proiect emblematic în cadrul IST. Această inițiativă urmărește să promoveze învățarea reciprocă și schimbul de bune practici între funcționarii publici din diferite state membre pentru a consolida capacitatea administrativă, elaborarea politicilor și competențele de punere în aplicare. PACE a înregistrat o participare semnificativă, peste 300 de funcționari publici participând la 70 de schimburi între statele membre.

Prin acest raport subliniem, de asemenea, contribuția semnificativă a IST la competitivitate, o prioritate-cheie a UE. Această imagine de ansamblu a sprijinului acordat de IST statelor membre în materie de competitivitate în cursul anului 2023 este structurată în funcție de cei nouă factori determinanți ai competitivității identificați în [Comunicarea „Piața unică la](#)

30 de ani” și în [Raportul anual pentru 2024 privind piața unică și competitivitatea](#). Raportul prezintă cazuri concrete în care IST a sprijinit întreprinderile europene în stimularea economiilor statelor membre să creeze locuri de muncă, coeziune, inovare și prosperitate.

Am convingerea că IST va continua să sprijine conceperea și punerea în aplicare a reformelor în conformitate cu principalele politici și priorități ale UE, abordând provocările naționale și transnaționale și având astfel un impact pozitiv clar la nivelul UE în anii următori.

Judit RÓZSA
Director general interimar al DG REFORM

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	1
Instrumentul de sprijin tehnic.....	4
IST în 2023.....	5
I. Aspecte principale	5
Administrație publică și guvernanță.....	6
II. Ciclul IST 2023 – date și cifre.....	7
Lansarea ciclului IST 2023.....	7
Cereri de sprijin în cadrul IST 2023	8
Proiecte în cadrul IST 2023	10
Proiecte emblematiche.....	12
Sprijin pentru planurile de redresare și reziliență.....	12
Proiect-pilot pentru țările implicate în procesul de aderare în calitate de observatori.....	14
III. Execuția proiectului.....	14
IV. Planuri de cooperare și de sprijin.....	15
V. Comunicarea cu privire la IST.....	15
VI. Evaluarea IST.....	16
IST ca instrument-cheie pentru sprijinirea competitivității UE.....	17
I. O piață unică funcțională	20
II. Acces la capitalul privat	21
III. Investiții publice și infrastructură.....	22
IV. Cercetare și inovare.....	23
V. Energie	24
VI. Circularitate	25
VII. Digitalizare	26
VIII. Educație și competențe	27
IX. Comerț și autonomie strategică deschisă	28
Concluzie.....	30
Anexa 1 – Ciclul anual al IST.....	31
Anexa 2 – Cererea generală de propuneri pentru IST 2023: cereri per stat membru.....	32

INSTRUMENTUL DE SPRIJIN TEHNIC

Începând din 2021, **Instrumentul de sprijin tehnic¹ (IST)** este programul UE care oferă **expertiză tehnică personalizată statelor membre pentru a-și îmbunătăți capacitatea de a elabora și de a pune în aplicare agenda lor de reformă, inclusiv prin intermediul planurilor naționale de reziliență și redresare**. Obiectivul general al instrumentului este de a promova coeziunea economică, socială și teritorială a UE prin sprijinirea eforturilor statelor membre de a pune în aplicare reformele necesare pentru a realiza redresarea economică și socială, precum și reziliența și convergența economică și socială ascendentă.

Gestionat de DG REFORM a Comisiei Europene, IST este disponibil pentru orice stat membru care se confruntă cu provocări în procesul de elaborare și de punere în aplicare a reformelor. Aceasta include reforme care vizează abordarea provocărilor identificate în procesul **semestrului european** de coordonare a politicilor economice, **prioritățile de politică ale UE** sau reformele întreprinse de **statele membre din proprie inițiativă**. IST **nu prealocă fonduri** per stat membru sau per domeniu de politică.

IST nu necesită cofinanțare din partea statelor membre. Bugetul său global pentru cadrul financiar multianual 2021-2027 se ridică la **864,4 milioane EUR**. În plus, statele membre pot solicita sprijin tehnic suplimentar prin intermediul unei contribuții directe sau ca parte a planurilor lor de redresare și reziliență.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
116,4	118,7	121,1	123,5	126,0	128,5	130,4	864,4

Figura 1 – Programarea bugetară a IST în perioada 2021-2027 (milioane EUR)

IST oferă autorităților beneficiare din statele membre un acces unic pe bază de proiecte la oportunități de expertiză tehnică și de învățare reciprocă pentru a le ajuta să facă față provocărilor legate de reforme. Este un **instrument** bazat pe cererile statelor membre și organizat în **cicluri anuale**, astfel cum se descrie în anexa 1. Sprijinul acordat de IST acoperă furnizarea de expertiză și de experți în ceea ce privește consilierea în materie de politici, schimbarea politicilor, formularea de strategii și elaborarea de foi de parcurs pentru reforme, precum și furnizarea de sprijin pentru reformele legislative, instituționale, structurale și administrative. Acesta acoperă, de asemenea, consolidarea capacităților instituționale, administrative sau sectoriale, seminare, conferințe și ateliere, schimburi de bune practici și acțiuni de formare, elaborarea de metodologii comune, consolidarea capacităților informatice și efectuarea de studii.

Prin urmare, IST consolidează capacitatea instituțională și administrativă a statelor membre ale UE. Sprijinul este adaptat nevoilor de reformă și dotării cu capacități a fiecărei autorități beneficiare. Fiecare proiect beneficiază de o combinație unică de expertiză furnizată de experți interni ai Comisiei Europene (denumită în continuare „Comisia”) și de experți din

¹ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic, JO L 57, 18.2.2021, p. 1 („Regulamentul privind IST”).

administrațiile naționale ale statelor membre ale UE (de exemplu, prin intermediul instrumentului de asistență tehnică și schimb de informații al Comisiei, TAIEX²), din organizații internaționale sau din sectorul privat. Atunci când este nevoie, Comisia contractează servicii de expertiză externă prin gestiune directă (în principal din sectorul privat) sau prin gestiune indirectă³ (în principal de la organizații internaționale). Personalul DG REFORM este implicat pe deplin pe parcursul procesului de punere în aplicare a fiecărui proiect.

IST ÎN 2023

I. Aspecte principale

La fel ca în anii precedenți, în 2023, IST a acordat sprijin tehnic tuturor statelor membre într-o **gamă largă de domenii de politică** conform cererilor depuse de autoritățile naționale. Printre acestea s-au numărat administrația publică și guvernarea, tranziția verde și cea digitală, competitivitatea, sănătatea și îngrijirea pe termen lung, administrarea veniturilor și domeniul vamal, gestionarea finanțelor publice, justiția, statul de drept, combaterea corupției, integritatea și achizițiile publice, piața forței de muncă și competențele în materie de protecție socială, educația și formarea și migrația.

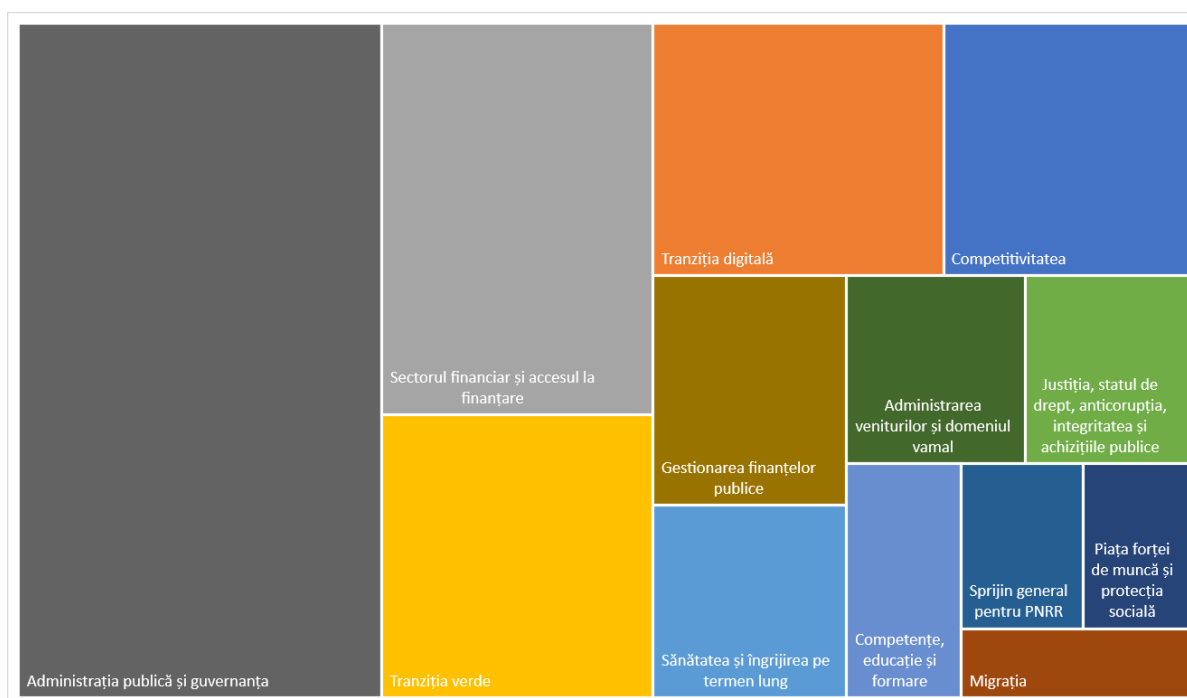

Figura 2 - IST 2023: Contribuția la prioritățile strategice

² https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/taix_en.

³ Lista entităților care execută fonduri UE în cadrul gestiunii indirecte pentru Instrumentul de sprijin tehnic este disponibilă pe [site-ul Instrumentului de sprijin tehnic](#).

De asemenea, proiectele din cadrul IST 2023 au sprijinit cu fermitate punerea în aplicare a **planurilor naționale de redresare și reziliență**⁴ (PNRR). IST a continuat să sprijine statele membre în conceperea și punerea în aplicare a reformelor pentru **tranziția verde și cea digitală**. Pentru a consolida solidaritatea cu Ucraina, IST a sprijinit, de asemenea, statele membre în punerea în aplicare a măsurilor restrictive împotriva Rusiei. Iar în conformitate cu Anul european al competențelor 2023, IST a sprijinit mai multe state membre în elaborarea strategiei lor naționale în materie de competențe pentru a depăși lipsa de personal calificat și neconcordanța de competențe.

La nivel interinstituțional, la 7 noiembrie 2023, comisarul pentru coeziune și reforme, Elisa Ferreira, s-a întâlnit cu Comisia pentru bugete și cu Comisia pentru afaceri economice și monetare din cadrul Parlamentului European pentru un schimb de opinii privind punerea în aplicare a IST.

Administrație publică și guvernanță

La 25 octombrie 2023, Comisia a adoptat o nouă **Comunicare privind consolidarea spațiului administrativ european (ComPact)**, care a propus acțiuni concrete pentru a ajuta administrațiile publice să răspundă nevoilor cetățenilor și întreprinderilor din întreaga Europă. La 7 decembrie 2023, comisarul Ferreira a prezentat **ComPact în cadrul Consiliului Competitivitate** (Piață Internă și Industrie).

ComPact a reprezentat un răspuns la solicitările adresate Comisiei de către statele membre, Parlamentul European și Comitetul Regiunilor de a încuraja cooperarea și dialogul în materie de politici, precum și de a contribui la îmbunătățirea capacității și calității administrațiilor publice de la nivel central, regional și local din UE. De asemenea, ComPact răspunde așteptărilor europenilor exprimate în **sondajul Eurobarometru privind reformele și administrațiile publice**, lansat în primăvara anului 2023 de DG REFORM. Prin intermediul acestui sondaj, cetățenii au solicitat ca administrațiile publice să devină mai puțin birocratice, mai rapide în furnizarea de servicii, mai transparente și mai apropiate de cetățeni. ComPact este primul set cuprinzător de acțiuni adoptat vreodată de Comisie pentru a sprijini modernizarea administrațiilor naționale și pentru a consolida colaborarea transnațională a acestora, astfel încât să poată aborda împreună provocări comune.

Obiectivul ComPact este de a **încuraja cooperarea și dialogul în materie de politici**, precum și de a **contribui la îmbunătățirea capacității și calității administrațiilor publice la nivel central, regional și local din UE**. ComPact propune un set strategic de acțiuni pentru consolidarea spațiului administrativ european prin promovarea unui set comun de principii generale care să stea la baza calității administrației publice și prin consolidarea sprijinului său pentru modernizarea administrativă a statelor membre.

În legătură cu ComPact, în 2023 a fost lansată o nouă inițiativă emblematică specifică în cadrul IST – Schimbul de cooperare în domeniul administrației publice (PACE). Această inițiativă urmărește să promoveze învățarea reciprocă și schimbul de bune practici între

⁴ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, JO L 57, 18.2.2021, p. 17 [[Regulamentul](#) privind MRR], articolul 7 alineatul (2)].

funcționarii publici din state membre diferite pentru a consolida capacitatea administrativă, precum și competențele de elaborare și de punere în aplicare a politicilor. Alinierea strânsă dintre ComPact și IST contribuie la menținerea unui accent politic puternic pe îmbunătățirea capacității operaționale și a eficienței administrațiilor publice ale statelor membre.

II. Ciclul IST 2023 – date și cifre

Lansarea ciclului IST 2023

Ciclul IST 2023 a fost lansat în cadrul [conferinței anuale a IST](#) intitulată **„Consolidarea rezilienței statelor membre”**, care a avut loc online la 5 mai 2022. Conferința a prezentat modul în care IST poate sprijini statele membre în conceperea și punerea în aplicare cu succes a reformelor de consolidare a rezilienței, în special în contextul crizelor recente (pandemia de COVID-19, invadarea Ucrainei de către Rusia). Aceasta a prezentat, de asemenea, principalele priorități ale IST din 2023, în special:

- furnizarea de sprijin continuu pentru punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență (PNRR);
- concentrarea sprijinului asupra unor priorități selectate ale UE, prin intermediul conceptului inovator al DG REFORM de proiecte emblematiche, care sunt concepute de proiecte propuse în mod proactiv de Comisie statelor membre și
- încurajarea conceperii și a punerii în aplicare a unor proiecte multinaționale și multiregionale.

De asemenea, conferința a oferit ocazia de a prezenta cele **12 idei de proiecte „emblematiche” de sprijin tehnic**, propuse deoarece abordează nevoile de reformă din mai multe state membre și sunt legate de principalele priorități ale UE pe care statele membre sunt în curs de a le pune în aplicare. Ca atare, acestea vizează sprijinirea statelor membre în dobândirea rezilienței și în realizarea unor reforme menite să stimuleze creșterea.

În plus, inițiativa emblematică din cadrul IST 2022 [„Academia UE de Supraveghere a Finanțelor Digitale pentru îmbunătățirea competențelor autorităților de supraveghere financiară”](#) a fost propusă din nou pentru ciclul IST 2023.

Proiecte emblematiche de sprijin tehnic în cadrul IST 2023

- [Integrarea dimensiunilor de mediu în finanțele publice – Punerea în aplicare a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” \(DNSH\) în programele de finanțare publică](#)
- [Accelerarea procesului de autorizare pentru energia din surse regenerabile](#)
- [Sprijin pentru adaptarea la schimbările climatice](#)
- [Gestionarea riscurilor MSG pentru sectorul financiar](#)
- [Sprijin pentru ecosistemele industriale](#)
- [Migrația și atragerea talentelor](#)
- [Către o îngrijire integrată centrată pe individ](#)
- [TINERETUL PE PRIMUL LOC \(YOUTH FIRST\) – sprijinirea bunăstării copiilor și tinerilor, a educației, a formării, a protecției sociale și a perspectivelor de muncă](#)
- [PACE – Schimb de cooperare în domeniul administrației publice](#)
- [Îmbunătățirea calității și a utilizării informațiilor fiscale schimbate între statele membre în contextul Directivei privind cooperarea administrativă \(DAC\)](#)
- [Profesionalizarea personalului din domeniul achizițiilor publice: promovarea metodologiilor strategice, a integrității și a transparenței](#)
- [Transformarea digitală pentru administrațiile publice regionale și locale](#)

Cereri de sprijin în cadrul IST 2023

Până la 31 octombrie 2022, **27 de state membre au prezentat 530 de cereri** de sprijin tehnic ca răspuns la cererea generală de propuneri pentru IST 2023, în valoare totală de 256 de milioane EUR, de peste două ori mai mult decât cuantumul finanțării disponibile. Deși toate cererile depuse au fost considerate eligibile⁵, șapte au fost retrase de către statele membre solicitante în cursul etapei de evaluare. Prin urmare, au fost evaluate în vederea selecției 523 de cereri.

DG REFORM s-a asigurat, printr-un proces decizional bine definit (a se vedea anexa 1), că proiectele sunt selectate pe baza criteriilor de evaluare prevăzute la articolul 9 alineatul (5) din Regulamentul privind IST. Cererile sunt analizate având în vedere gradul de urgență, amploarea și profunzimea provocărilor identificate, nevoile de sprijin în ceea ce privește domeniile de politică vizate, precum și analiza indicatorilor socioeconomiici și a capacității instituționale și administrative generale a statelor membre în cauză. Printr-o verificare a eligibilității, DG REFORM se asigură, de asemenea, că acțiunile sunt eligibile în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul privind IST.

Comisia poate sprijini statele membre prin **măsuri speciale** în cazul unor nevoi urgente. Într-adevăr, în conformitate cu articolul 12 alineatul (7) din Regulamentul privind IST, DG REFORM poate adopta, de asemenea, măsuri speciale în conformitate cu obiectivele și acțiunile prevăzute în Regulamentul privind IST pentru a acorda sprijin tehnic autorităților naționale în vederea soluționării unor **probleme urgente**. Astfel de măsuri speciale au un

⁵ Eligibilitatea cererilor este verificată pe baza criteriilor stabilite în Regulamentul privind IST, și anume la articolele 8 și 9. Eligibilitatea potențialilor beneficiari este verificată și pe baza criteriilor stabilite în Regulamentul privind IST, și anume la articolul 2.

caracter *provizoriu* și sunt legate de condițiile prevăzute la articolul 9 alineatul (3) (printre altele, pregătirea sau punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, reformele în contextul procesului de guvernare economică, cum ar fi recomandările specifice fiecărei țări, punerea în aplicare a programelor de ajustare economică). În 2023, DG REFORM nu a sprijinit nicio măsură specială.

DG REFORM a consultat celelalte departamente/direcții generale ale Comisiei pentru a se asigura că sprijinul tehnic furnizat în cadrul IST 2023 este aliniat la politicile UE, nu se suprapune cu alte acțiuni și finanțări ale UE și completează și dezvoltă alte programe ale UE.

În sens mai larg, cererile prezentate au abordat nevoile de sprijin pentru reforme identificate în diferite circumstanțe, inclusiv propriile priorități de reformă ale statelor membre, reformele menite să răspundă provocărilor identificate prin procesul de guvernare economică al UE, precum și pe cele legate de punerea în aplicare a priorităților UE.

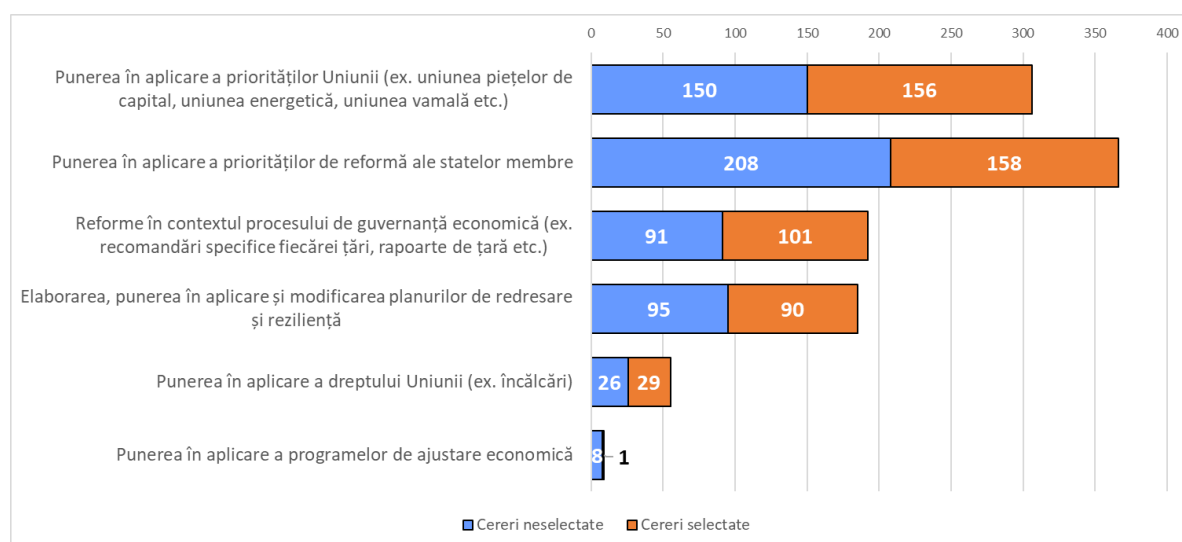

Figura 3 - IST 2023: Circumstanțele cererilor statelor membre

În urma procesului de evaluare și selecție prezentat în anexa 1, în cadrul cererii generale de propuneri pentru IST 2023 **au fost selectate 231 de cereri** care vizează priorități-cheie ale UE, pentru o finanțare în valoare de 119,7 milioane EUR, între care se numără⁶:

- 90 de cereri legate de punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență;
- 69 de cereri legate de tranziția digitală;
- 83 de cereri legate de Pactul verde european;
- 34 de cereri legate de egalitate: sprijin destinat femeilor, persoanelor cu handicap, comunității rome, migranților, vârstnicilor și comunității LGBTIQ+.

Sprijinul acordat în cadrul IST 2023 a acoperit măsuri în toate statele membre.

⁶ O singură cerere de sprijin tehnic poate contribui la mai multe priorități ale UE.

Proiecte în cadrul IST 2023

În urma [adoptării, la 21 martie 2023, a deciziei de finanțare și a programului anual de lucru](#) în care se stabilesc măsurile necesare pentru punerea în aplicare a IST 2023⁷, cele **231 de cereri selectate au fost raționalizate în 151 de proiecte**, mai multe cereri fiind în unele cazuri reunite într-un singur proiect pentru a profita de economiile de scară, pentru a promova sinergiile și pentru a facilita oportunitățile de învățare reciprocă. La rândul lor, cele 151 de proiecte au sprijinit cele **27 de state membre** în pregătirea, conceperea și punerea în aplicare a **326 de reforme de vârf**⁸.

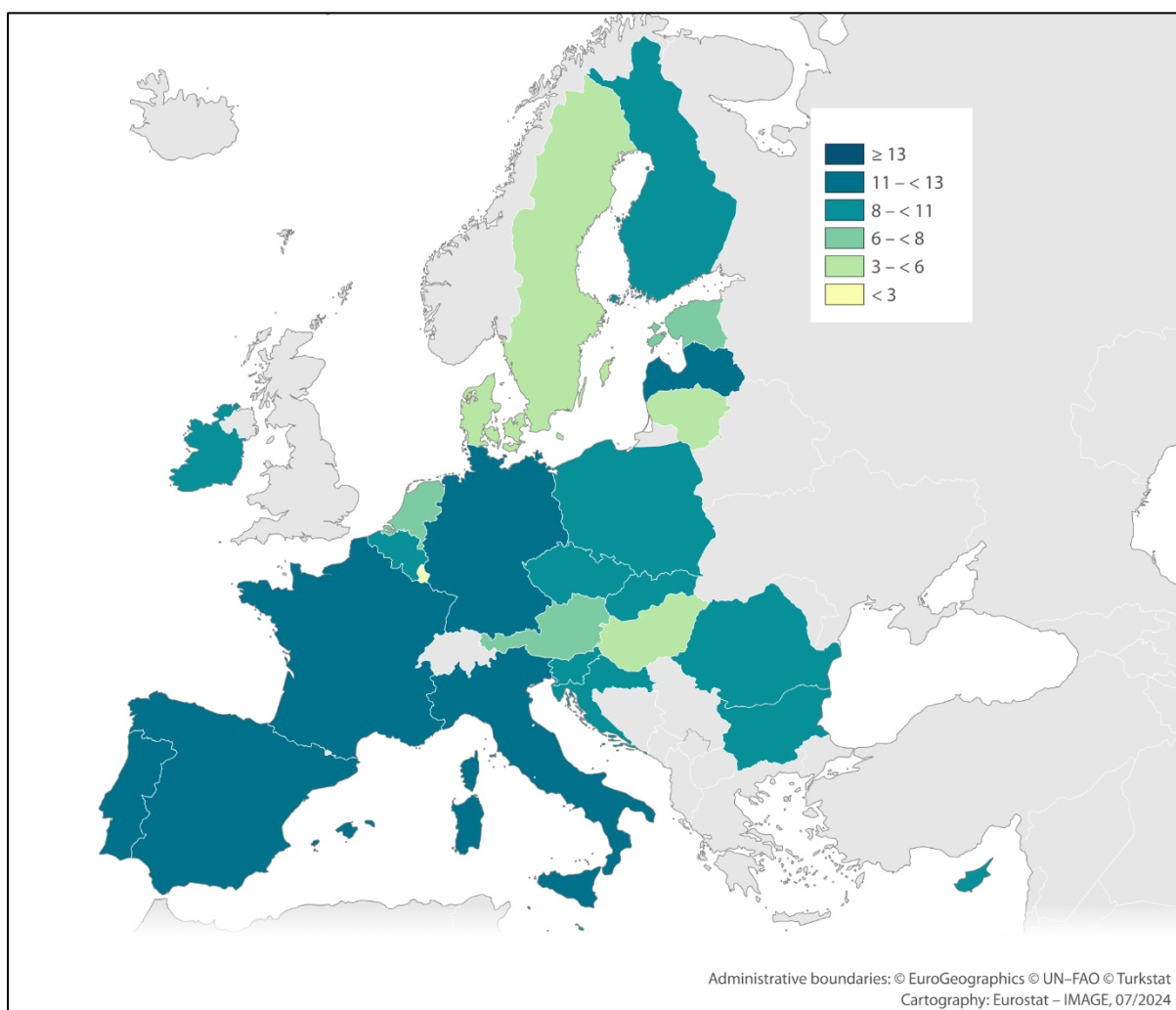

Figura 4 - IST 2023: Numărul de reforme sprijinite în fiecare stat membru

Interesul statelor membre de a participa la proiecte multinaționale a continuat să crească în 2023, ceea ce a dus la o creștere abruptă de la două proiecte multinaționale în cadrul IST 2021 la 21 în cadrul IST 2022 și la **34 de proiecte multinaționale în cadrul IST 2023**.

⁷ Decizia de punere în aplicare C(2023) 1 786 a Comisiei din 20.3.2023 privind finanțarea Instrumentului de sprijin tehnic și adoptarea programului de lucru pentru 2023.

⁸ În cazul IST 2023, numărul total al reformelor sprijinite este mai mare decât numărul total al proiectelor sprijinite, iar numărul total al cererilor selectate ca proiecte multinaționale și al cererilor multinaționale a corespuns mai multor reforme din diferite state membre în cadrul IST 2023.

De asemenea, statele membre și-au demonstrat interesul pentru consolidarea cooperării la nivel regional prin intermediul a **10 proiecte multiregionale**.

Proiectul emblematic multinațional privind **schimbul de cooperare în domeniul administrației publice** (PACE) – care vizează promovarea cooperării și a schimburilor transfrontaliere între statele membre în vederea consolidării capacității administrative și a pregătirii următoarei generații de responsabili de elaborarea politicilor din Uniunea Europeană – a înregistrat o participare semnificativă, având obiectivul de a pune în aplicare **70 de schimburi între 17 state membre pentru peste 300 de participanți**.

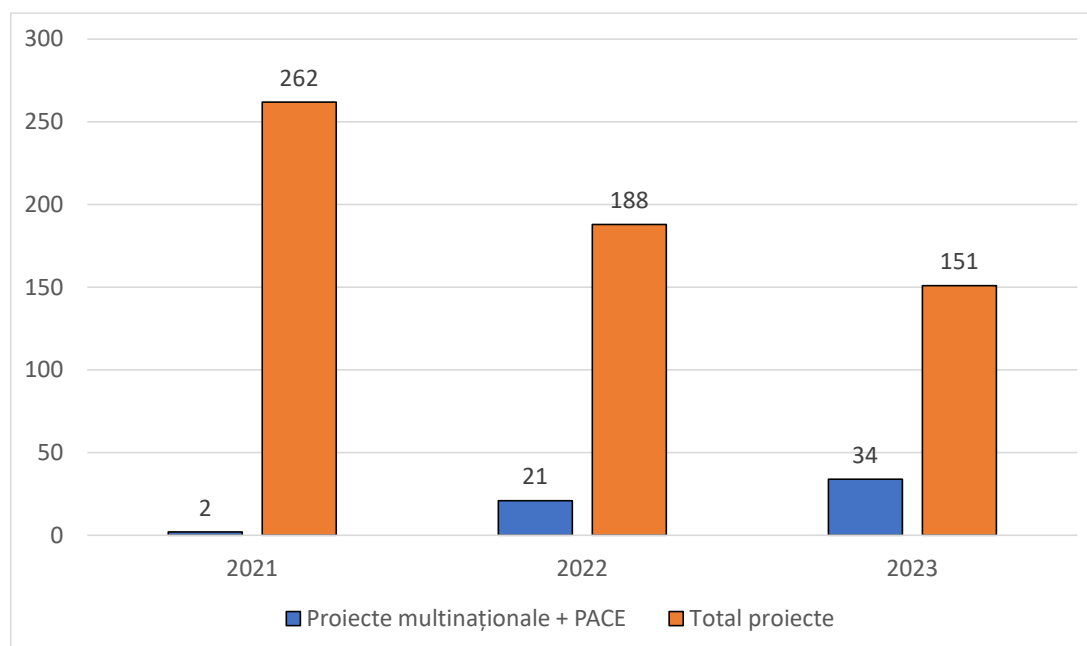

Figura 5 - IST 2021-2023: Variația numărului de proiecte multinaționale

Proiectele din cadrul IST 2023 au inclus două proiecte multinaționale care sprijină ecosistemele industriale ale statelor membre (EL, ES, FI, PT și SE) și le ajută să accelereze procesul de autorizare pentru energia din surse regenerabile (LT și NL), ambele proiecte contribuind la **promovarea competitivității** economiei UE. Ele au inclus, de asemenea, proiectul multinațional *Măsurarea satisfacției cetățenilor față de principalele servicii guvernamentale pentru îmbunătățirea performanței și consolidarea încrederii* (AT, BE, EE, EL, ES, FI, HR, IE, LT, LV și SI) și proiectul *Cadrul de gestionare a riscurilor MSG pentru sectorul financiar* (BG, CY, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LV, RO și SI) pentru consolidarea capacității autorităților de supraveghere financiară de a reacționa la provocările asociate riscurilor de mediu, sociale și de guvernanță (MSG), precum și un proiect privind *Îmbunătățirea calității și a utilizării informațiilor fiscale schimbate între statele membre în contextul Directivei privind cooperarea administrativă (DAC)* în Croația și Irlanda.

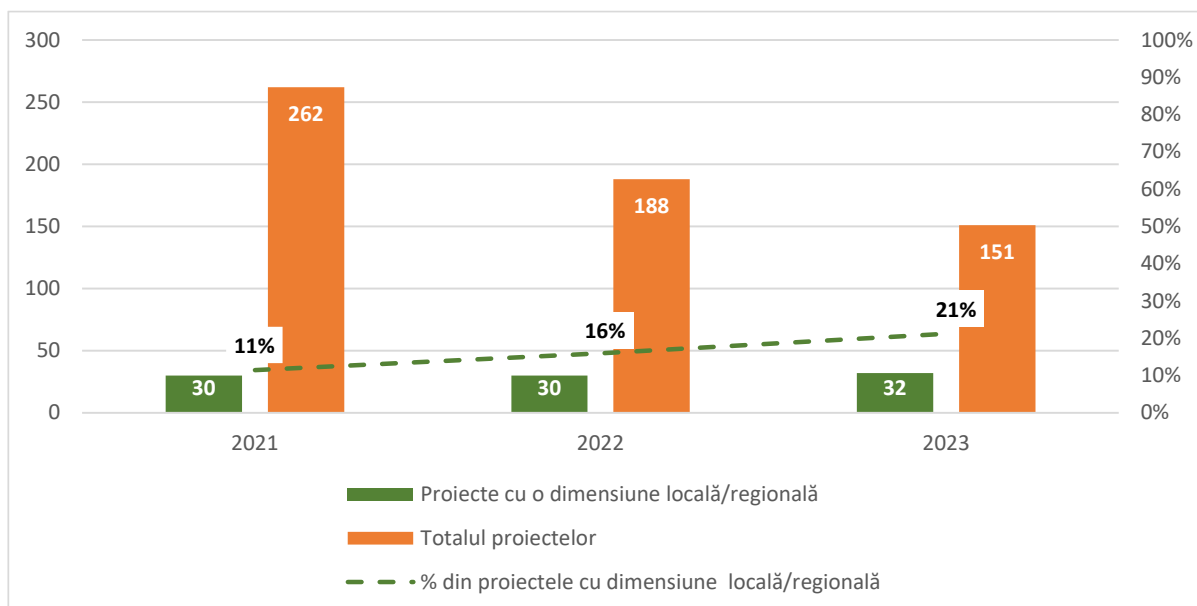

Figura 6 - IST 2021-2023: Evoluția numărului de proiecte cu o dimensiune regională/locală

De-a lungul anilor, o parte tot mai mare din proiectele IST au sprijinit statele membre la realizarea de reforme la nivel regional și local, în conformitate cu prioritățile UE. De exemplu, în 2023, IST a sprijinit 10 de regiuni din 5 state membre la [consolidarea ecosistemelor regionale miniere din UE pentru a sprijini tranziția verde și a asigura aprovizionarea cu materii prime minerale](#).

Proiecte emblematice

IST 2023 a înregistrat, de asemenea, o **utilizare puternică a proiectelor emblematice** în comparație cu IST 2022, când conceptul a fost introdus pentru prima dată. Dintre cele 151 de proiecte din cadrul IST 2023, 50 au fost legate de proiecte emblematice, inclusiv în domeniul verde, digital, energetic, al administrației publice, al finanțelor publice, al integrării migranților și al asistenței medicale.

De asemenea, cererea de propuneri pentru IST 2023 a oferit unui număr de opt noi autorități beneficiare din statele membre posibilitatea de a se alătura [Academiei UE de Supraveghere a Finanțelor Digitale](#), concepută inițial în cadrul IST 2022, numărul total al acestora ajungând la 32 de autorități din 25 de state membre.

Sprijin pentru planurile de redresare și reziliență

IST a sprijinit punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în PNRR, în toate domeniile de politică precum guvernanta și administrația publică, sectorul digital, creșterea durabilă și mediul de afaceri, piața forței de muncă, sănătatea, educația, serviciile sociale, administrarea veniturilor și gestionarea finanțelor publice, precum și în sectorul financiar.

În 2023, **66 % dintre proiectele din cadrul IST 2023 au fost legate direct sau indirect de planurile naționale de redresare și reziliență**, ajutând statele membre să își sporească și mai mult capacitatea de a pune în aplicare PNRR-urile, inclusiv metodele de monitorizare și gestionare a PNRR-urilor, mecanismele de raportare, cadrele de audit și

control, strategia de comunicare, structurile de guvernare, sistemele informatice și aplicarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”.

AXAREA PE PROIECTE IST CU LEGĂTURI DIRECTE CU PNRR-URILE

În cadrul IST 2023, DG REFORM a sprijinit proiecte de reformă legate direct de punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență.

- **10 state membre** (BE, BG, CY, ES, IE, LV, PT, RO, NL și SI) au primit sprijin general pentru PNRR-urile lor. Un proiect multinațional privind comunicarea impactului PNRR-urilor către publicul larg a fost, de exemplu, lansat oficial la 27 noiembrie 2023, în prezența reprezentanților a opt state membre beneficiare (BE, BG, CY, ES, LV, NL, PT și RO), ai DG REFORM, DG COMM, SG RECOVER, DG ECFIN și a funcționarilor responsabili cu semestrul european din toate statele membre participante. Scopul său a fost de a consolida capacitățile de comunicare ale statelor membre și de a le pune la dispoziție măsuri de sprijin tehnic specifice fiecărei țări în vederea îmbunătățirii comunicării cu privire la beneficiile PNRR-urilor. Proiectul a fost conceput pe baza a două proiecte reușite de comunicare privind planurile de redresare și reziliență puse în aplicare în Slovacia și Cehia.
- **16 state membre** (BE, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, HR, HU, IT, LV, MT, PL, PT, RO și SK) au primit sprijin pentru punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor specifice incluse în PNRR-uri. Câteva exemple sunt sprijinul pentru instituționalizarea noului cadru al carierelor academice în Letonia, sprijinirea întreprinderilor în vederea atingerii unui nivel mai ridicat de digitalizare în Cehia și sprijinul pentru optimizarea planurilor strategice de dezvoltare în continuare a e-sănătății în Polonia.

Evaluarea la jumătatea perioadei a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR)⁹ subliniază: „Coerența dintre MRR și IST se datorează sinergiilor integrate dintre cele două instrumente și alinierii criteriilor lor de evaluare. Regulamentul privind MRR promovează în mod activ sinergiile dintre MRR și IST, permițând statelor membre să aloce până la 4 % din alocarea lor totală pentru sprijin tehnic pentru punerea în aplicare a PNRR-urilor, opțiune utilizată de patru state membre. Alinierea criteriilor de evaluare ale MRR și ale IST evidențiază faptul că cele două instrumente au aceleași obiective de politică și că prioritățile lor sunt aliniate. De exemplu, relevanța recomandărilor specifice fiecărei țări este unul dintre criteriile de evaluare utilizate atât pentru selectarea proiectelor IST, cât și pentru aprobarea PNRR-urilor. Coerența celor două instrumente este pusă în evidență prin faptul că peste 400 de proiecte aprobate în cadrul IST sunt legate de elaborarea sau punerea în aplicare a PNRR-urilor statelor membre, ceea ce subliniază rolul esențial al IST în cadrul mecanismului.”

⁹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Evaluarea la jumătatea perioadei a Mecanismului de redresare și reziliență (pagina 62).

Proiect-pilot pentru țările implicate în procesul de aderare în calitate de observatori

În contextul priorității politice a Comisiei de a accelera procesul de integrare și aderare pentru țările implicate în procesul de aderare¹⁰, DG REFORM și DG NEAR au elaborat un proiect-pilot IST pentru a permite țărilor implicate în procesul de aderare să fie „observatori” ai proiectelor IST selectate în 2023. Acest lucru s-a realizat cu acordul autorităților beneficiare respective din statele membre și fără ca IST să finanțeze implicarea acestora.

Proiectul-pilot a început la 13 septembrie 2023, cu participarea a opt țări implicate în procesul de aderare, și anume Bosnia și Herțegovina, Moldova, Macedonia de Nord, Albania, Serbia, Turcia, Georgia și Kosovo¹¹. Proiectele selectate de țările implicate în procesul de aderare au fost în principal proiecte IST multinaționale. Administrațiile publice atât ale țărilor implicate în procesul de aderare, cât și ale statelor membre au apreciat oportunitățile de cooperare oferite prin intermediul proiectului-pilot.

III. Execuția proiectului

IST necesită implicarea constantă a DG REFORM, din etapa de concepere a proiectului până la punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea acestuia.

DG REFORM este activă încă din primele etape ale identificării proiectelor, prin desfășurarea de activități ample de informare destinate autorităților naționale, o interacțiune constantă între coordonatorii de țară din cadrul DG REFORM și autoritățile de coordonare corespunzătoare, precum și prin organizarea de reuniuni între cadrele superioare de conducere ale DG REFORM și autoritățile naționale din fiecare stat membru.

După ce au fost selectate cererile din cadrul IST 2023 și au fost decise metodele de punere în aplicare, responsabilii de politici din cadrul DG REFORM au colaborat periodic cu autoritățile naționale pentru a stabili rezultatele proiectelor și pentru a modela activitățile și planurile de lucru aferente. Aceștia au fost implicați în calitate de membri în toate echipele de proiect conexe, împreună cu furnizorii selectați, și au cooperat la gestionarea zilnică a proiectului. De asemenea, ei au asigurat o bună comunicare între furnizori și autoritățile naționale, promovând înțelegerea reciprocă pentru a garanta succesul proiectelor.

DG REFORM și-a coordonat activitatea și cu alte departamente ale Comisiei prin intermediul unei rețele permanente de reprezentanți ai altor direcții generale. Scopul a fost de a se asigura că sprijinul tehnic furnizat prin IST este aliniat la politicile UE, nu se suprapune cu alte proiecte și completează și dezvoltă alte programe ale UE (inclusiv prin facilitarea accesului la expertiza tehnică disponibilă în cadrul Comisiei sau mobilizată cu ușurință prin alte programe ale UE).

În cele din urmă, un membru al personalului DG REFORM a fost inclus în fiecare comitet de coordonare a proiectului, alături de înalți funcționari ai autorităților naționale, pentru a se

¹⁰ Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Moldova, Macedonia de Nord, Albania, Serbia, Turcia, Ucraina, Georgia și Kosovo.

¹¹ Muntenegru și Ucraina nu au participat la proiectul-pilot din cauza capacității administrative limitate, dar și-au exprimat interesul puternic de a participa în viitor.

asigura că proiectele continuă să se alinieze la prioritățile naționale și să fie adaptate la peisajul în schimbare, dacă este necesar. Scopul a fost de a contribui la agendele naționale de reformă, depunând în același timp eforturi pentru a obține o valoare adăugată europeană.

IV. Planuri de cooperare și de sprijin

În 2023 au fost încheiate **planuri de cooperare și de sprijin**¹² cu toate cele 27 de state membre pentru a se stabili principiile directe și metodele de lucru pentru sprijinul oferit de IST. Acestea au fost comunicate Consiliului și Parlamentului European în septembrie 2023. Fiecare plan descrie domeniile de politică vizate și domeniul de aplicare al măsurilor de sprijin care urmează să fie puse în aplicare pentru statul membru respectiv, precum și calendare orientative și bugete estimate. Prin urmare, acesta oferă fiecărui stat membru o imagine de ansamblu strategică a punerii în aplicare a măsurilor de sprijin din cadrul IST la nivel național și regional.

În 2023, aceste planuri au inclus și o propunere de mandat pentru autoritățile naționale de coordonare a IST, care descrie rolul acestora în fiecare etapă a ciclului IST, inclusiv implicarea potențială în activitățile de comunicare și evaluare, precum și participarea lor la o rețea a autorităților de coordonare care este prezidată de DG REFORM. În 2023, această rețea s-a reunit de cinci ori (de patru ori online și o dată în persoană, la 12 septembrie 2023, la Madrid). Reuniunea fizică, în mod special, a reprezentat o ocazie de a sublinia importanța rolului autorităților de coordonare ale statelor membre pentru un IST care să funcționeze fără probleme și de a discuta cele mai bune modalități de colectare și coordonare a ideilor și a părților interesate pentru a elabora cereri multinaționale pentru IST.

V. Comunicarea cu privire la IST

Instrumentul de sprijin tehnic este unic în ceea ce privește conceperea și flexibilitatea sa. Acesta colaborează cu administrațiile naționale pentru a sprijini conceperea și punerea în aplicare a reformelor lor, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor. Pentru a asigura **vizibilitatea finanțării UE**, DG REFORM promovează activitatea IST și a proiectelor IST conexe, precum și rezultatele acestora, în colaborare cu autoritățile beneficiare, cu furnizorii de sprijin și cu reprezentanțele Parlamentului European și ale Comisiei din fiecare stat membru. Activitățile de comunicare prin intermediul canalelor dedicate (site-ul dedicat sprijinului pentru reforme, platformele de comunicare socială, publicațiile, evenimentele etc.) oferă **informații specifice unor categorii de public diverse**, inclusiv mass-mediei și publicului larg.

În 2023, activitățile de comunicare legate de IST și de elaborarea politicilor privind administrația publică și guvernanta au devenit mai orientate către rezultate. În termeni concreți, DG REFORM a organizat [conferința de presă anuală privind IST 2023](#) la 21 martie 2023 pentru a marca adoptarea programului de lucru pentru IST 2023. DG REFORM a organizat, de asemenea, [conferința anuală a IST](#) cu tema **„O administrație publică pregătită pentru viitor și adaptabilă la schimbare”**, care a avut loc la 25 mai 2023.

¹² Astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (5) din Regulamentul privind IST.

Conferința a marcat lansarea ciclului IST 2024. Formatul de emisiune TV al acesteia a menținut implicarea celor 1 600 de participanți online pe parcursul întregului eveniment.

DG REFORM a contribuit la organizare și/sau a participat la **evenimente publice**, atât la nivel local, cât și online, pentru a prezenta povești de succes și a disemina informații privind rezultatele IST. Printre acestea s-au numărat:

- DG REFORM la Forumul Economic de la Delphi VIII, 26-29 aprilie 2023
- Sprijinirea dezvoltării competențelor prin reforme, 25 mai 2023
- Schimbul de date, guvernarea și integrarea în domeniul turismului, 27-28 septembrie 2023
- Știința pentru politică în Europa, 10-11 octombrie 2023
- Finanțarea durabilă – eveniment colateral COP 28, 4 decembrie 2023.

Plecând de la abordarea axată pe proiecte din primii ani ai IST și concentrându-se mai mult pe reforme și pe impactul acestora asupra vieții oamenilor, DG REFORM și-a intensificat, de asemenea, **activitățile de presă** prin interviuri și **evenimente de presă**.

Site-ul dedicat sprijinului pentru reforme, consultat de peste **160 000 de vizitatori unici în 2023**, a primit și un format mai ușor de utilizat pentru a oferi informații detaliate privind reformele și proiectele de reformă defalcate pe **domenii de politică** și pe **țări**. Până la sfârșitul lunii decembrie 2023, descrierile a peste 350 de proiecte erau disponibile online.

În conformitate cu cerința de transparență prevăzută la articolul 17 din Regulamentul privind IST, site-ul dedicat sprijinului pentru reforme găzduiește un **registru public online unic** de studii sau rapoarte finale elaborate în contextul proiectelor de sprijin din cadrul IST. Se pot efectua căutări în registru în funcție de an, subiect și stat membru, pentru a contribui la diseminarea diferitelor publicații către un public larg. La sfârșitul lunii decembrie 2023, pentru 45 % dintre proiectele IST închise era deja disponibil online un studiu final.

DG REFORM a rămas activă pe platformele de comunicare socială, având **3 500 de urmăritori ai contului X (fostul Twitter) @EU reforms** și îmbogățindu-și în același timp canalul **YouTube DG REFORM** cu conținut nou și produse audiovizuale originale. De asemenea, în 2023, DG REFORM și-a mărit capacitatea internă de producție de materiale video și a produs mai multe materiale video pentru a sprijini **seria *Projects in the spotlight* („Proiecte în prim-plan”)**.

De asemenea, campaniile de comunicare și rapoartele la nivelul UE menționează adesea IST ca o sursă importantă de sprijin pentru ca statele membre să își realizeze agenda de reformă, în conformitate cu prioritățile UE. În acest context, IST a fost menționat de șapte ori în **raportul general „UE în 2023”**, cu trimiteri specifice la activitatea desfășurată pentru sprijinirea PNRR-urilor, a uniunii piețelor de capital, a REPowerEU, a educației și a sănătății. Raportul respectiv a inclus și două trimiteri la comunicarea ComPact.

VI. Evaluarea IST

DG REFORM evaluează sprijinul acordat statelor membre atât la nivel de program, cât și la nivel de proiect. Evaluarea programului și a proiectelor IST oferă dovezi privind realizările

obținute pentru statele membre și pentru oamenii de pe teren. Este important ca aceste rezultate să fie comunicate părților interesate și publicului larg pentru a demonstra că acțiunea UE aduce schimbări pozitive.

Evaluarea *ex post* a Programului de sprijin pentru reforme structurale (PSRS *ex post*), predecesorul IST, a fost publicată în octombrie 2023. Această evaluare a furnizat informații esențiale cu privire la conceperea, punerea în aplicare și efectele proiectelor de sprijin tehnic puse în aplicare de DG REFORM (și de Serviciul de sprijin pentru reforme structurale). Potrivit raportului, obiectivul general al PSRS de a sprijini reformele instituționale, administrative și structurale favorabile creșterii în statele membre a fost îndeplinit cu succes. PSRS a fost considerat un instrument extrem de relevant, bine adaptat pentru consolidarea capacităților administrative ale statelor membre de a concepe și de a pune în aplicare reforme și de a aborda provocările. Printre factorii-cheie s-au numărat implicarea puternică a administrațiilor naționale și asumarea proiectelor de către acestea.

În 2023, DG REFORM a început pregătirile pentru lansarea evaluării IST la jumătatea perioadei, în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul privind IST. Această evaluare va fi realizată până în februarie 2025 și se preconizează că va juca un rol important în conturarea viitorului programului pentru următorul cadru financiar multianual. Pe lângă evaluarea punerii în aplicare timpurii a IST în funcție de cele cinci criterii obligatorii de evaluare pentru o mai bună legiferare (eficacitate, eficiență, relevanță, coerență și valoare adăugată europeană), evaluarea la jumătatea perioadei va analiza și efectele pe termen lung și sustenabilitatea programului anterior, PSRS.

Pe lângă evaluarea la nivel de program, DG REFORM a instituit o procedură în două etape pentru a colecta date de evaluare cu privire la toate proiectele de sprijin tehnic din cadrul IST. Prima etapă, care începe la scurt timp după închiderea proiectului, va evalua nivelul de satisfacție al principalelor părți interesate implicate în conceperea și realizarea proiectului. A doua etapă, la cel puțin 1 an de la închiderea proiectului, va evalua măsura în care proiectul a obținut rezultatele scontate.

În cursul anului 2023, DG REFORM a primit chestionare de satisfacție completate de autoritățile beneficiare pentru 94 de proiecte IST, ceea ce înseamnă o rată de răspuns de 72 %. Feedbackul din partea autorităților beneficiare indică un rating mediu de satisfacție de 9 din 10 pentru sprijinul furnizat de DG REFORM și de 8,7 din 10 pentru succesul proiectelor. Deși durata proiectelor poate varia, este nevoie în medie de 24 de luni pentru finalizarea unui proiect IST. Ca atare, este încă prea devreme pentru a oferi o evaluare a realizărilor proiectelor pe teren.

IST CA INSTRUMENT-CHEIE PENTRU SPRIJINIREA COMPETITIVITĂȚII UE

Întreprinderile europene impulsionează economiile statelor membre, creând locuri de muncă, coeziune, inovare și prosperitate. Cu toate acestea, perturbările lanțurilor de aprovizionare și inflația ridicată ca urmare a recentelor crize succesive au accentuat **preocupările mai vechi cu privire la productivitatea și competitivitatea scăzută din UE**. Comisia a răspuns acestor provocări, printre altele, prin Strategia industrială pentru Europa, Planul

[industrial al Pactului verde](#), o [comunicare privind competitivitatea pe termen lung](#) și inițiative de consolidare a [securității economice a UE](#). După cum a subliniat președinta în [discursul său privind starea Uniunii](#), „Europa nu va precupeți niciun efort pentru a-și păstra avantajul competitiv.”

Prezenta secțiune oferă o **imagine de ansamblu a sprijinului acordat de DG REFORM statelor membre în materie de competitivitate în cursul anului 2023**, structurată în funcție de cei nouă factori determinanți ai competitivității identificați în [Comunicarea „Piața unică la 30 de ani”](#) și în [Raportul anual pentru 2024 privind piața unică și competitivitatea](#) (a se vedea Figura 3). Pentru a acorda statelor membre un sprijin eficace aliniat la prioritățile UE, DG REFORM a colaborat îndeaproape la proiectele de sprijin cu direcțiile generale relevante ale Comisiei, printre care CLIMA, CNECT, COMP, DIGIT, EAC, ENER, ENV, ECFIN, EMPL, ESTAT, FISMA, GROW, HOME, JRC, MOVE, REGIO, RTD, SG RECOVER, SG, TAXUD și TRADE.

Figura 7 - Exemple de sprijin acordat în cadrul IST în 2023 în ceea ce privește cei nouă factori determinanți ai competitivității

I. O piață unică funcțională

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre le ajută să își sporească capacitatea de a realiza reforme pentru **o piață unică funcțională și competitivitate**. Sprijinul acoperă o gamă largă de domenii de politică, de la industrie și inovare la transporturi și tranziția digitală.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM s-a implicat în **două inițiative emblematice** privind piața unică și competitivitatea:

- **Șapte state membre** (HR, EL, IT, MT, PT, SI și ES) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2022 privind un ecosistem turistic mai durabil, mai rezilient și mai digital**. Ca parte a acestor proiecte, DG REFORM și DG GROW au organizat, în septembrie 2023, un atelier de două zile la nivel de experți privind schimbul de date, guvernanta și integrarea în domeniul turismului, care a reunit aproximativ 300 de participanți de pe trei continente.
- **11 state membre** (CY, DK, FI, GR, LV, PT, RO, SK, SI, ES și SE) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 privind consolidarea ecosistemelor industriale ale UE**, cu accent pe strategiile industriale, supravegherea pieței naționale și sistemele de proprietate intelectuală, precum și pe recalificarea și perfecționarea forței de muncă din industrie.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **26 de state membre** (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK), inclusiv prin intermediul proiectelor emblematice din cadrul IST, pentru: (i) dezvoltarea strategiilor lor **industriale** și îmbunătățirea sistemelor naționale de supraveghere a pieței și de proprietate intelectuală; (ii) promovarea unui ecosistem **turistic** durabil, rezilient și digital și (iii) accelerarea **tranziției digitale**.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților în domeniul pieței unice și al competitivității, realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Croația** a creat o platformă digitală pentru Testul IMM și a adoptat o nouă legislație pentru evaluarea impactului reglementărilor.
- **Provincia autonomă Trento (Italia)** a aprobat o nouă legislație prin care se adoptă abordarea bazată pe riscuri pentru procedurile administrative, inclusiv pentru inspecții.
- **Slovenia** și-a îmbunătățit sistemul de cercetare și inovare prin instituirea unui nou model de guvernanta, inclusiv a unui consiliu interministerial al programului pentru inițiative strategice.
- **România** a adoptat o nouă legislație națională pentru a-și alinia mai bine cadrul privind guvernanta corporativă a întreprinderilor de stat la orientările OCDE.

II. Acces la capitalul privat

Sprijinul DG REFORM contribuie la îmbunătățirea capacităților statelor membre de a pune în aplicare reforme care **să faciliteze accesul la capitalul privat atât de necesar pentru promovarea transformărilor digitale și durabile**. Sprijinul a acoperit o gamă largă de domenii de politică, inclusiv uniunea piețelor de capital, uniunea bancară și punerea în aplicare a Strategiei privind finanțele digitale și a cadrului UE privind finanțarea durabilă.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM s-a implicat în **două inițiative emblematice** privind accesul la capitalul privat:

- 12 autorități naționale de supraveghere din **11 state membre** (BG, HR, CY, FI, FR, EL, IE, IT, LV, RO și SI) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 privind gestionarea riscurilor de mediu, sociale și de guvernanță (MSG) pentru sectorul financiar**, pentru a aborda necesitatea unei supravegheri eficiente a MSG și pentru a contribui la orientarea capitalului către economia verde.
- 34 de autorități de supraveghere financiară din **25 de state membre** au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2022 privind Academia UE de Supraveghere a Finanțelor Digitale**, pentru a-și consolida capacitatea de supraveghere în domeniul finanțelor digitale, în conformitate cu Strategia privind finanțele digitale.

În 2023, DG REFORM a ajutat toate cele **27 de state membre** să își extindă oportunitățile de investiții și să construiască un sistem financiar mai stabil, mai rezilient și mai competitiv, necesar pentru creșterea investițiilor private. DG REFORM a formulat recomandări și a ajutat statele membre să pună în aplicare o abordare strategică privind dezvoltarea piețelor locale de capital. Aceasta a constat în elaborarea de politici pentru a realiza tranziția către o economie durabilă, modernizarea cadrelor de insolvență, sporirea capacităților de supraveghere ale autorităților naționale prin digitalizare, convergența în materie de supraveghere, sprijinirea dezvoltării bazelor de investitori privați și publici și îmbunătățirea alfabetizării financiare a cetățenilor și a întreprinderilor.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților privind accesul la capitalul privat realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **România, Croația, Polonia și Malta** au consolidat capacitatea autorităților lor de supraveghere din sectorul financiar și au realizat convergența prin colaborare în vederea dezvoltării unor practici de supraveghere a prezentării de informații și a unor mecanisme de raportare cu privire la cerințele în materie de finanțare durabilă. Scopul acestei colaborări a fost de a crea un mediu mai stabil și mai previzibil pentru investiții durabile din partea întreprinderilor din sectorul privat.

- **Bulgaria și Grecia** au elaborat analize aprofundate și recomandări vizând dezvoltarea piețelor lor de capital. Scopul a fost de a îmbunătăți eficiența pieței, de a spori încrederea investitorilor și de a facilita un acces mai larg la finanțare pentru întreprinderi.
- **Estonia și Letonia** și-au elaborat în comun abordarea privind punerea în aplicare a strategiei UE privind taxonomia și finanțarea durabilă, aliniindu-și mai îndeaproape sectoarele financiare și nefinanciare la obiectivele de investiții durabile și consolidând piața finanțării verzi în ambele țări.
- **Grecia, Polonia și Portugalia** și-au elaborat strategii de educație financiară pentru a le permite consumatorilor să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la investițiile lor.

III. Investiții publice și infrastructură

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre le ajută să își consolideze capacitatea de a realiza reforme privind **gestionarea investițiilor publice și guvernanta infrastructurii**. Sprijinul acoperă o gamă largă de domenii de politică, atât dintr-o perspectivă transversală, cât și dintr-o perspectivă sectorială, de la optimizarea practicilor de gestionare a investițiilor publice la îmbunătățirea planificării infrastructurii pentru a realiza tranziția verde și digitală.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM s-a implicat în **două inițiative emblematice** privind investițiile publice și infrastructura:

- **Opt state membre** (AT, BE, HU, IT, LV, SK, SI și ES) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 privind aplicarea principiului DNSH în cazul investițiilor publice** din fondurile și programele UE și naționale, inclusiv din Mecanismul de redresare și reziliență (MRR). Alte trei state membre (FI, CZ și PL) au primit un astfel de sprijin în cadrul IST 2022.
- **Șapte state membre** (IT, EL, NL, MT, BE, PL și SK) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2022 de promovare a mobilității urbane durabile**, inclusiv prin adoptarea vehiculelor cu emisii zero și cu emisii scăzute și prin punerea în aplicare a unor planuri de mobilitate urbană durabilă.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **20 de state membre** (AT, BE, BG, CZ, DE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK și SI), inclusiv prin intermediul inițiativelor emblematice din cadrul IST, pentru: (i) optimizarea alocării fondurilor publice; (ii) asigurarea utilizării eficiente a acestora și alinierea lor la obiectivele generale de politică ale UE și naționale, cum ar fi Pactul verde; (iii) consolidarea capacităților instituționale ale statelor membre în ceea ce privește planificarea, execuția și evaluarea proiectelor și (iv) dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii publice în domenii precum energia, transporturile și conectivitatea digitală. Prin acest sprijin, DG REFORM a urmărit creșterea calității și a impactului investițiilor publice pentru creștere durabilă și reziliență în UE.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme privind investițiile publice și infrastructura finalizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Irlanda** și-a revizuit orientările privind evaluarea capitalului pentru a accelera punerea în aplicare a planului său național de dezvoltare.
- **Grecia** și-a îmbunătățit sistemul informatic și mecanismele de raportare menite să eficientizeze monitorizarea bugetului de investiții publice. De asemenea, a pregătit un cadru legislativ revizuit într-o măsură considerabilă, care urmează să fie prezentat Parlamentului în 2024.
- **Slovacia** a lansat o reformă a gestionării investițiilor cu scopul de a crește valoarea economică a proiectelor de investiții nou implementate și de a obține un randament mai mare pentru fiecare euro.
- **Belgia** a înființat o Comisie de studiu privind investițiile publice, care să elaboreze rapoarte și avize privind tendințele, necesitățile, punerea în aplicare și consecințele investițiilor publice, iar IST sprijină operaționalizarea acesteia.
- **România** a publicat orientări privind parteneriatele public-privat pentru a sprijini autoritățile locale și naționale să lanseze și să pună în aplicare cu succes proiecte de investiții.
- **Grecia** a adoptat o strategie și o foaie de parcurs pentru introducerea modelării informațiilor privind clădirile în proiectele de infrastructură publică. Acest lucru va duce la economii semnificative de costuri și la o mai bună utilizare a resurselor.
- Portul Anvers din **Belgia** a adoptat măsuri de îmbunătățire a navigației interioare și a condițiilor de trafic în zona portuară din Anvers, cu sprijin din partea IST.

IV. Cercetare și inovare

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre sporește capacitatea acestora de a realiza reforme **pentru consolidarea cercetării și inovării**. De asemenea, le-a ajutat să atingă obiectivele prevăzute în **Comunicarea Comisiei privind un nou SEC pentru cercetare și inovare**¹³ și în **Strategia europeană pentru universități**¹⁴. Sprijinul acoperă o gamă largă de domenii de politică, de la decarbonizare și digitalizare la demografie. Acesta include promovarea de strategii, politici și instrumente de promovare a noilor cunoștințe și a inovațiilor revoluționare care vor impulsiona transformarea verde și digitală. De asemenea, este inclusă restructurarea instituțiilor naționale de cercetare și inovare.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **16 state membre** (BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, HU, IT, LV, NL, PL, PT, SI și SK) cu privire la cercetare și inovare, ceea ce a creat oportunități de **modernizare a învățământului superior** pentru a răspunde mai bine nevoilor pieței forței de muncă și pentru a intensifica **schimbul de cunoștințe între universități, institute de cercetare și întreprinderi. Elaborarea de politici bazate pe**

¹³ COM(2020) 628 final.

¹⁴ COM(2022) 16 final.

date concrete a fost, de asemenea, consolidată prin facilitarea învățării reciproce, a parteneriatelor și a experimentării în materie de politici. Acest lucru a contribuit la crearea unor beneficii potențiale pe termen lung în domeniul **competitivității, al progresului social și al dezvoltării economice durabile**.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților în materie de cercetare și inovare realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Letonia** a dezvoltat un nou model de carieră academică în conformitate cu bunele practici internaționale și primește în prezent ajutor pentru punerea sa în aplicare.
- **Italia** a creat un cadru dinamic și solid pentru schimbul de cunoștințe și cooperare.
- **Ungaria** și-a adaptat mai bine sistemul de asigurare a calității pentru învățământul superior la era digitală.
- **Spania** a îmbunătățit domeniul de aplicare, calitatea și eficiența schimbului de cunoștințe între universități, institute de cercetare și întreprinderi.
- **Croația** a evaluat gradul de pregătire digitală a instituțiilor de învățământ superior.
- **Slovenia** și-a îmbunătățit sistemul de cercetare și inovare prin instituirea unui nou model de guvernare, care încurajează colaborarea între administrațiile relevante responsabile cu politicile de cercetare și inovare, pentru ca acestea să își alinieze mai bine planurile.
- **Ciprul** a îmbunătățit capacitatea Biroului său de competențe în materie de bandă largă din cadrul Ministerului Adjunct al Cercetării, Inovării și Politicii Digitale și a creat un sistem de bonuri valorice și specificații tehnice pentru licitarea investițiilor.

V. Energie

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre **sporește capacitatea acestora de a realiza reforme în domeniul energiei**. Sprijinul acoperă o gamă largă de domenii de politică, de la aprovizionarea cu energie din surse regenerabile până la tranziția justă și eficiența energetică.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM s-a implicat în **trei inițiative emblematice** privind piața unică și competitivitatea:

- **Șase state membre** (CY, SK, FI, NL, LT și IE) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 privind accelerarea procesului de autorizare a proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile**. DG REFORM a depus eforturi pentru a crea procese mai clare, mai rapide și mai transparente de solicitare și acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile, în conformitate cu legislația aplicabilă a UE și cu inițiativele viitoare ale UE.

- **Cinci state membre** (IT, SE, HR, HU și SK) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematică din cadrul IST 2022 pentru sprijinirea punerii în aplicare a unei tranziții juste**. DG REFORM a ajutat statele membre să abordeze provocările specifice din regiunile și sectoarele afectate de tranziție.
- **Opt state membre** (BE, CY, EE, HU, IE, LT, MT și SK) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematică din cadrul IST 2022 pentru sprijinirea valului de renovări**. DG REFORM a ajutat statele membre să abordeze unele dintre principalele obstacole existente în calea renovării clădirilor.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **23 de state membre** (AT, BE, BG, CZ, DK, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, ES și SE), inclusiv prin intermediul inițiativelor emblematică din cadrul IST, pentru a accelera **procesul de autorizare a proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile**; pentru a sprijini punerea în aplicare a **tranziției juste** și pentru a sprijini **valul de renovări**.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților privind piața unică și competitivitatea realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- Imediat după declanșarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, IST a sprijinit **17 state membre** (BE, BG, CY, CZ, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, PL, PT, RO, SI și SK) să identifice reforme și investiții pentru reducerea dependenței de importurile de combustibili fosili din Rusia și pentru punerea în aplicare a planului REPowerEU.
- **Slovenia** a adoptat o lege privind implementarea unor instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile.
- **România** a aprobat Strategia națională pentru hidrogen și Planul de acțiune pentru implementarea acesteia până în 2030.
- **România** a supus consultării publice proiectul său de strategie pe termen lung pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- **Lituania** a aprobat o Lege privind accizele, care a introdus o taxă pe carbon pentru combustibilii poluanți.

VI. Circularitate

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre **sporește capacitatea acestora de a realiza reforme în vederea trecerii la o economie mai circulară și mai competitivă**. Sprijinul acoperă, printre altele, gestionarea deșeurilor și materiile prime critice.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **11 state membre** (AT, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, PT, RO și SE), inclusiv prin intermediul unei inițiative emblematică din cadrul IST, pentru: (i) elaborarea de **strategii**, planuri de acțiune și mecanisme de monitorizare naționale privind economia circulară; (ii) construirea unei baze de cunoștințe pentru tranziția **IMM-urilor**;

(iii) introducerea de reglementări privind gestionarea **deșeurilor**; (iv) crearea unui set de date și a unui instrument de planificare pentru fluxurile și stocurile de **materii prime** și (v) îmbunătățirea circularității **mineritului**.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților privind circularitatea realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **România** a adoptat o strategie privind economia circulară, un plan de acțiune privind economia circulară și un plan de monitorizare aferent. În plus, România a adoptat o nouă legislație secundară privind calcularea tarifelor pentru deșeuri, pentru a stimula creșterea circularității.
- **Spania** a pus la dispoziția municipalităților materiale de comunicare și instrumente de consolidare a capacităților pentru a îmbunătăți circularitatea gestionării deșeurilor.

VII. Digitalizare

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre contribuie la transformarea digitală a acestora, aliniindu-se la prioritatea Comisiei privind **o Europă pregătită pentru era digitală** și îndeplinind obiectivele **deceniului digital**. Digitalizarea administrației publice este esențială pentru ca cetățenii și întreprinderile să pregătească terenul pentru o economie competitivă a UE. Sprijinul acoperă **o gamă largă de domenii de politică**, de la interoperabilitate, inteligența artificială (IA), remodelarea proceselor de afaceri și luarea deciziilor în cunoștință de cauză până la competențele digitale.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM s-a implicat în **două inițiative emblematice** privind transformarea digitală:

- **Nouă state membre** (DK, IT, EL, LV, PT, SK, CY, IE și NL) au primit sprijin prin intermediul **inițiativelor emblematice din cadrul IST 2022 privind dezvoltarea unor servicii guvernamentale digitale reziliente, inovatoare și centrate pe factorul uman**. Proiectele contribuie la elaborarea unor strategii și planuri de acțiune care vor ajuta la realizarea tranziției digitale a sectorului public din UE.
- **Patru state membre** (PT, ES, DK și RO) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 privind transformarea digitală pentru administrațiile publice regionale și locale**. De exemplu, **Danemarca** a primit sprijin pentru dezvoltarea de instrumente de evaluare a riscurilor în cadrul proiectelor de IA întreprinse de autoritățile locale, regionale și naționale. Acest lucru implică crearea unui registru al cazurilor existente de utilizare a IA în cadrul administrației daneze, cu scopul de a promova reutilizarea atât la nivel național, cât și în contextul european.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin tuturor statelor membre, inclusiv prin intermediul inițiativelor emblematice din cadrul IST, pentru a avansa în ceea ce privește digitalizarea și

pentru a îmbunătăți furnizarea de servicii digitale, gestionarea datelor, utilizarea IA și asigurarea interoperabilității sistemelor.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților privind digitalizarea realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Slovacia** a adoptat o abordare cuprinzătoare în ceea ce privește îmbunătățirea serviciilor guvernamentale digitale prin integrarea IA și a cadrului eIDAS pentru identificarea digitală. Aceasta a adoptat strategii pentru guvernarea datelor, o legislație și o concepție instituțională pregătite pentru mediul digital, inclusiv considerații privind resursele umane și tehnologiile, impactul asupra securității și impactul financiar al legislației digitale atât la nivelul UE, cât și la nivel național.
- **Finlanda** a optimizat eforturile de digitalizare a sistemului judiciar și de îmbunătățire a eficienței operaționale prin punerea în aplicare a unei strategii de guvernare în domeniul TIC.
- **Italia** a instituit o nouă structură organizațională și procese operaționale adaptate în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, cu ajutorul unor măsuri de sprijin cuprinzătoare axate pe gestionarea schimbărilor și pe schimbările culturale.
- **Portugalia** a elaborat, cu implicarea a peste 400 de părți interesate, o Strategie națională privind orașele inteligente în cadrul „Planului de acțiune pentru tranziția digitală” al țării.

VIII. Educație și competențe

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre a contribuit la impulsivarea **politicilor acestora în materie de educație, competențe și atragerea talentelor**, menite să asigure o forță de muncă calificată. Sprijinul a consolidat capacitatea acestora de a concepe și de a pune în aplicare reforme pentru a pune bazele dezvoltării competențelor favorabile incluziunii de la o vârstă fragedă și pentru a oferi oportunități sistematice de perfecționare și recalificare, inclusiv pentru categoriile defavorizate. Alte reforme au vizat, de asemenea, atragerea de talente din afara UE.

ACCENT PE INIȚIATIVELE EMBLEMATICE

În 2023, DG REFORM a lansat **două inițiative emblematice** privind educația și competențele:

- **10 state membre** (AT, CY, CZ, ES, FI, IE, LV, PL, PT și SI) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 „Tineretul PE PRIMUL LOC”**, care urmărește să sprijine reformele care îmbunătățesc rezultatele educaționale, de sănătate și sociale pentru copii și tineri. Sprijinul acoperă domenii-cheie pentru viitoarea forță de muncă europeană, cum ar fi accesul la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii și sprijinul pentru perfecționare și recalificare.
- **Șapte state membre** (BE, CY, DK, ES, MT, NL și SE) au primit sprijin prin intermediul **inițiativei emblematice din cadrul IST 2023 „Integrarea migrantilor și**

atragera talentelor”, destinată statelor membre care doresc să beneficieze de avantajele sociale și economice ale unei integrări **sporite, ale participării pe piața forței de muncă și ale mobilității forței de muncă pentru resortisanții țărilor terțe, în contextul adâncirii lipsei de personal calificat și al creșterii concurenței globale pentru talente.**

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin tuturor celor **27 de state membre** prin proiecte emblematice individuale, multinaționale și la nivelul IST pentru a îmbunătăți calitatea și relevanța pentru piața muncii a educației școlare, a educației și formării profesionale, a învățământului superior, a educației adulților, precum și a sistemelor de recalificare și perfecționare, pentru a asigura o înaltă calitate a forței de muncă didactice, pentru a reține și a atrage lucrători calificați din afara UE, pentru a accelera recunoașterea competențelor și calificărilor străine și pentru a facilita accesul la educație și îngrijire timpurie de înaltă calitate, astfel încât părinții să poată lucra în afara domiciliului.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților pentru creșterea competitivității prin investiții în educație și competențe, realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Franța** a implementat o nouă generație de campusuri de excelență în educația și formarea profesională, cu accent pe îmbunătățirea relevanței pentru piața forței de muncă, utilizând orientările elaborate prin intermediul unui proiect IST.
- În **Belgia**, guvernul valon a dezvoltat parteneriate de perfecționare între furnizorii de formare pentru adulți care doresc să dezvolte cursuri de formare comune și acorduri de cooperare.
- **Malta** și-a actualizat cadrul de asigurare a calității în școli, utilizând un set revizuit de standarde care combină autoevaluarea școlilor cu inspecțiile externe.
- **Estonia** și-a integrat sistemele de educație formală și de învățare non-formală (inclusiv activitățile pentru tineret) pentru a le permite tinerilor să își dezvolte competențele prin parcursuri de învățare mai flexibile.
- **Spania** a început să elaboreze o strategie pentru a facilita incluziunea pe piața forței de muncă și atragerea persoanelor din alte țări, inclusiv prin utilizarea unei platforme digitale.

IX. Comerț și autonomie strategică deschisă

Sprijinul acordat de DG REFORM statelor membre sporește capacitatea acestora de a realiza reforme **în ceea ce privește comerțul și autonomia strategică deschisă**. Sprijinul în acest domeniu include elaborarea de strategii, politici și instrumente menite să faciliteze investițiile străine, să reducă dependențele, să promoveze concurența și să consolideze securitatea și reziliența economică.

În 2023, DG REFORM a acordat sprijin unui număr de **opt state membre** (EL, ES, FI, LV, PL, PT, RO și SE) pentru a dezvolta și a spori reziliența ecosistemelor lor industriale, pentru a atenua dependența de resursele esențiale și pentru a promova lanțuri de aprovizionare mai reziliente.

REALIZĂRI

Mai jos sunt câteva exemple specifice de reforme și de consolidare a capacităților privind comerțul și autonomia strategică realizate în 2023 cu sprijin din partea IST:

- **Spania** a creat un grup de lucru permanent privind criza de aprovizionare strategică în sistemul său național de securitate.
- **Croația** a consolidat cadrul strategic pentru promovarea și facilitarea investițiilor străine directe.

În ansamblu, în 2023, DG REFORM a sprijinit cu eficacitate statele membre în ceea ce privește reformele esențiale și consolidarea capacităților în materie de competitivitate. Totuși, în viitor, statele membre vor continua să se confrunte cu provocări semnificative în ceea ce privește construirea unei baze economice mai competitive și mai reziliente, care să fie adecvată pentru tranziția verde și cea digitală.

CONCLUZIE

În 2023, DG REFORM și-a intensificat activitățile de comunicare pentru a sensibiliza autoritățile naționale cu privire la oportunitățile disponibile în cadrul IST și pentru a spori și mai mult responsabilitatea în ceea ce privește sprijinul acordat prin intermediul acestui instrument. Rezultatul a fost primirea a 530 de cereri de sprijin de înaltă calitate în ciclul IST 2023, un total care a depășit din nou capacitatea programului și a demonstrat interesul autorităților naționale pentru oportunitățile oferite de acest instrument.

În urma procesului de evaluare și selecție, **în cadrul cererii generale de propuneri pentru IST 2023 au fost selectate 231 de cereri în valoare de 119,7 milioane EUR**, care au dus la conceperea a **151 de proiecte** menite să sprijine **326 de reforme de vârf** în toate statele membre. 30 % dintre cele 231 de cereri selectate au fost legate de tranziția digitală, iar 35 % au fost legate de Pactul verde european. În plus, 66 % dintre cele 151 de proiecte din cadrul IST 2023 sunt legate direct sau indirect de planurile naționale de redresare și reziliență.

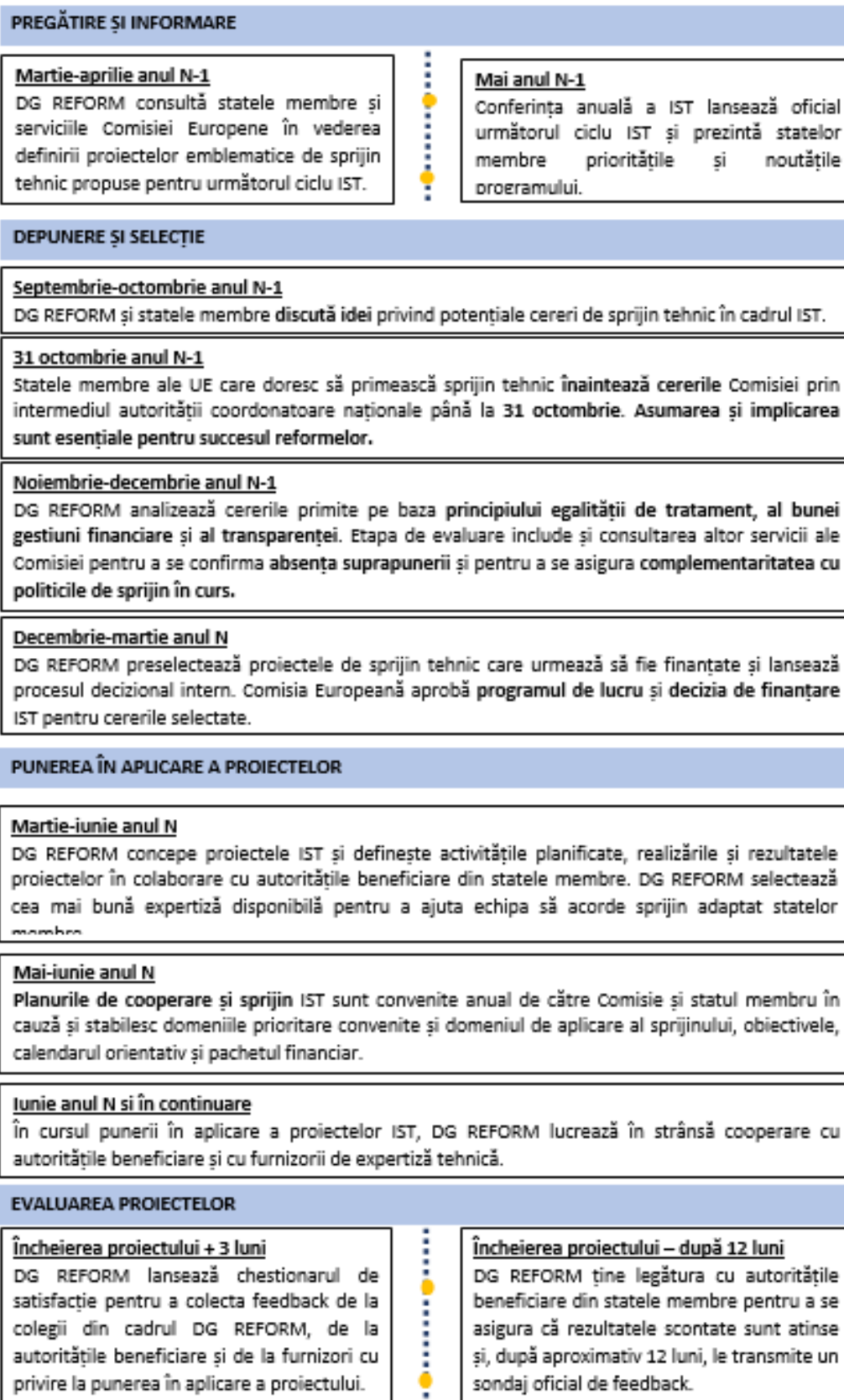
Creșterea abruptă a proiectelor multinaționale în ultimii 3 ani este un indicator al capacității IST de a aduce o „valoare adăugată europeană” suplimentară și de a facilita schimbul de bune practici și de oportunități de învățare reciprocă între administrațiile naționale. IST 2023 a înregistrat, de asemenea, o **utilizare puternică a proiectelor emblematice** în comparație cu IST 2022, când conceptul a fost introdus pentru prima dată.

DG REFORM a sprijinit statele membre în punerea în aplicare a proiectelor IST, inclusiv a celor din ciclurile anterioare, asigurându-se că acestea au succes și că realizările lor rămân conforme cu obiectivele statelor membre. Proiectele au acoperit o gamă largă de domenii de politică, în conformitate cu solicitările autorităților naționale. Un domeniu evidențiat în prezentul raport a fost **competitivitatea**, pentru care toate cele 27 de state membre au primit sprijin, de la sprijin pentru o piață unică funcțională la investiții publice și infrastructură, digitalizare, educație și competențe.

Adoptarea, în octombrie 2023, a Comunicării „Consolidarea spațiului administrativ european (**ComPact**)”, care propune acțiuni concrete pentru a ajuta administrațiile publice să răspundă nevoilor cetățenilor și ale întreprinderilor din întreaga Europă, consolidează rolul pe care IST îl poate juca pentru sprijinirea administrațiilor naționale în consolidarea capacității de a concepe și de a pune în aplicare reforme și de a face schimb de bune practici, în special prin intermediul proiectului emblematic **PACE** din cadrul IST.

Pe baza feedbackului primit de la autoritățile beneficiare la nivel de proiect și de la autoritățile de coordonare la nivel de țară, **statele membre au apreciat sprijinul** acordat prin intermediul IST, în special rolul activ pe care ele îl pot juca în conceperea și punerea în aplicare a proiectelor, precum și **comunicarea efecă din partea DG REFORM**.

Anexa 1 – Ciclul anual al IST

Anexa 2 – Cererea generală de propuneri pentru IST 2023: cereri per stat membru

Țara	Depuse	Retrase	Neselectate	Selectate
Austria	11		5	6
Belgia	22	1	11	10
Bulgaria	16		8	8
Croația	15		5	10
Cipru	23		13	10
Cehia	20		11	9
Danemarca	5		2	3
Estonia	11		4	7
Finlanda	18		10	8
Franța	21	3	7	11
Germania	18		7	11
Grecia	43		27	16
Ungaria	16		12	4
Irlanda	19		10	9
Italia	25		13	12
Letonia	31		20	11
Lituania	10		5	5
Luxemburg	3		2	1
Malta	22		14	8
Țările de Jos	10		4	6
Polonia	26		18	8
Portugalia	45		33	12
România	33	3	20	10
Slovacia	20		10	10
Slovenia	15		5	10
Spania	22		10	12
Suedia	10		6	4
Total general	530	7	292	231